

## 25921-506      **Artikel 100-inzet in de Middellandse Zee**

### nr.                      **Lijst van vragen en antwoorden**

Vastgesteld (*wordt door griffie ingevuld als antwoorden er zijn*)

De vaste commissie voor Buitenlandse Zaken heeft een aantal vragen voorgelegd aan de minister voor Buitenlandse Zaken en de minister van Defensie over de brief van 9 maart 2026 inzake de **Artikel 100-inzet in de Middellandse Zee (25921, nr. 506)**.

De daarop door de ministers gegeven antwoorden zijn hierbij afgedrukt.

Voorzitter van de commissie,  
Klaver

Griffier van de commissie,  
Westerhoff

| Nr | Vraag                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Bijlage | Blz. (van) | t/m |
|----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|------------|-----|
| 1  | Op welke bondgenoten en partners doelde de Franse president Macron concreet, toen hij op 3 maart stelde dat de CSG (Carrier Strike Group) ‘ter ondersteuning van bondgenoten en partners in de regio wordt ingezet’?                                                                                                    |         |            |     |
|    | <b>Zoals gecommuniceerd door Frankrijk, dragen naast Nederland ook Spanje en Italië bij aan het verband. Nederland spreekt zich op verzoek niet openbaar uit over deelname van deze partners.</b>                                                                                                                       |         |            |     |
| 2  | Welke landen naast Frankrijk, Griekenland, Italië, Spanje, het Verenigd Koninkrijk en Nederland leveren een bijdrage aan de CSG?                                                                                                                                                                                        |         |            |     |
|    | <b>Zie het antwoord op vraag 1.</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                     |         |            |     |
| 3  | Wat is het mandaat van de Charles de Gaulle?                                                                                                                                                                                                                                                                            |         |            |     |
|    | <b>Het vlootverband heeft een strikt defensief mandaat om de situatie in de regio te monitoren en partners en bondgenoten bij te staan, waaronder Cyprus.</b>                                                                                                                                                           |         |            |     |
| 4  | Kunt u de passage “bondgenoten en partners in de regio”, zoals genoemd in de brief, nader specificeren?                                                                                                                                                                                                                 |         |            |     |
|    | <b>Zie het antwoord op vraag 1. De bewoording in de vraag heeft betrekking op het Franse verzoek. Voor het Nederlandse kabinet wordt onder de inzet verstaan: het verdedigen van de Carrier Strike Group, het verdedigen van Cyprus en van het NAVO-verdragsgebied.</b>                                                 |         |            |     |
| 5  | Kunt u bevestigen dat de doelstelling van de inzet beperkt is tot uitsluitend de verdediging van de CSG en het grondgebied van de Europese Unie en NAVO (Noord-Atlantische Verdragsorganisatie)-bondgenoten?                                                                                                            |         |            |     |
|    | <b>De doelstelling van de inzet is verdediging van de CSG, Cyprus en bondgenootschappelijk grondgebied.</b>                                                                                                                                                                                                             |         |            |     |
| 6  | Op welke wijze vindt afstemming en overleg plaats tussen Nederland in het kader van de inzet binnen de CSG en de NAVO (en NAVO-bondgenoten), gelet op de schending van het Turkse luchtruim door een Iraanse raket en de aanval op de Britse luchtmachtbasis Akrotiri op Cyprus, die aan Hezbollah wordt toegeschreven? |         |            |     |
|    | <b>Nederland staat doorlopend in nauw contact met al onze bondgenoten over de ontwikkelingen in de regio, waaronder ook Turkije en het VK. Ook de</b>                                                                                                                                                                   |         |            |     |

**Nederlandse inzet wordt besproken.**

- 7 Moet het ‘het verzoek van Frankrijk en Cyprus’ zo gelezen worden dat het Cypriotische verzoek aan Nederland een afgeleide is van het Cypriotische verzoek aan Frankrijk (zoals beschreven op pagina 3 van de brief) of heeft Cyprus ook direct de hulp van Nederland ingeroepen?

3 4

**Nederland heeft zowel een verzoek van Frankrijk als een verzoek van Cyprus ontvangen.**

- 8 Wat gebeurt er als dit mandaat wijzigt?

**Mocht Nederland een verzoek krijgen tot wijziging van dit mandaat, vindt hierover nieuwe politieke besluitvorming plaats conform geldende procedures**

- 9 Ligt aan het verzoek van Cyprus aan Frankrijk een juridische dan wel (EU-) verdragsrechtelijke basis ten grondslag? Zo ja, welke?

**Cyprus heeft het recht op zelfverdediging in het geval van een (onmiddellijk dreigende) gewapende aanval en kan andere staten verzoeken daarbij te assisteren. In dit geval is sprake van een bilateraal verzoek tussen twee staten. De navigatie van de CSG geschiedt op basis van de vrijheid van navigatie, zoals gecodificeerd in het VN -Zeerechtverdrag. Er is in dit geval geen nadere rechtsbasis vereist.**

- 10 Heeft Nederland een juridische defensieverplichting jegens Cyprus?

**Cyprus kan op basis van artikel 51 van het Handvest van de Verenigde Naties alle landen om hulp verzoeken bij de uitoefening van het nationale recht op zelfverdediging. Een dergelijk verzoek creëert geen juridische verplichtingen om die hulp te bieden. Als lid van de EU kan Cyprus ook artikel 42, zevende lid, van het Verdrag betreffende de Europese Unie inroepen in geval van een gewapende aanval op het grondgebied van Cyprus. Op grond van die bepaling in het VEU bestaat wel een juridische verplichting om Cyprus alsdan bij te staan in de nationale zelfverdediging.**

- 11 Kunnen de genoemde verzoeken vanuit Cyprus en Frankrijk voor deze bijdrage met de Kamer gedeeld worden?

**Ja, zie bijgevoegde vertrouwelijke bijlage.**

- 12 Is het uitgesloten dat onder de genoemde “partners en bondgenoten” ook Israël kan vallen?

**Dat is nu niet aan de orde, Israël valt buiten reikwijdte van het huidige mandaat. Eventuele wijziging van het mandaat zal opnieuw politiek worden gewogen.**

- 13 Wat zijn de afzonderlijke mandaten van de landen die meedoen aan de missie rond Cyprus en in het oostelijk Middellandse Zeegebied? Kan de Kamer, desnoods vertrouwelijk, inzicht krijgen in deze informatie?

**Het kabinet kan zich niet uitspreken over de exacte mandaten van bondgenoten vanwege de operationele veiligheid.**

- 14 Welke scenario's zijn er voor het geval er vanaf de militaire bases in Cyprus offensieve aanvallen worden gedaan, of als de militaire bases in Cyprus onderdeel worden van offensieve aanvallen, mede in het licht van het defensieve mandaat van de Zr. Ms. Evertsen in het beschermen van deze militaire bases in Cyprus?

**Zr.Ms. Evertsen heeft een defensief mandaat ter bescherming van Cyprus.  
Zie het antwoord op vraag 18.**

- 15 Klopt het dat de Britse bases op Cyprus ook beschermd worden door de CSG en dat de CSG ook de Verenigde Staten kan verdedigen indien zij op deze bases wordt aangevallen door Iran?

**Op verzoek van Cyprus beschermt de Carrier Strike Group het gehele eiland.**

- 16 Welke activiteiten van de Charles de Gaulle vallen onder het “monitoren van de situatie”?

**Het kabinet kan zich niet uitspreken over de exacte activiteiten van bondgenoten vanwege de operationele veiligheid.**

- 17 Kunt u toelichten wat de precieze samenwerking is of wordt met de aanwezige Britse oorlogsschepen en Britse bases op Cyprus?

**Actieve samenwerking binnen dit taakverband met het Verenigd Koninkrijk is niet voorzien. Wel wordt de inzet met partners in de regio gedeconflicteerd om eventuele incidenten te voorkomen.**

- 18 Kunnen het Franse vliegdekschip Charles De Gaulle en andere opvarende schepen van de Carrier Strike Group offensieve wapens inzetten?

**Het Franse vliegdekschip heeft offensieve capaciteiten aan boord. Het vlootverband heeft echter een strikt defensief mandaat. Omdat het verband een gelegenheidscoalitie betreft, zijn individueel deelnemende landen verantwoordelijk voor het mandaat en de taakstelling van hun betreffende eenheden. Het exacte mandaat en taakstelling van het Nederlandse fregat is vastgelegd in de artikel 100-brief. Daarbij zijn de capaciteiten van het schip niet ingericht voor offensief optreden. Mocht Nederland een verzoek krijgen tot wijziging van dit mandaat, vindt hierover nieuwe politieke besluitvorming plaats conform geldende procedures.**

- 19 Beschikt het Franse vliegdekschip Charles de Gaulle over gevechtsvliegtuigen aan dek en, zo ja, kunnen deze toestellen binnen het Franse mandaat offensief worden ingezet? Zo ja, hoe verhoudt Nederlandse deelname aan dit vlootverband zich tot dat risico op betrokkenheid bij offensieve operaties?

**Ja, zie tevens het antwoord op vraag 18.**

- 20 Kunt u uitsluiten dat Zr.Ms. Evertsen, direct of indirect, ondersteuning verleent aan offensieve Franse operaties, bijvoorbeeld door luchtverdediging te leveren aan een vlootverband van waaruit ook offensieve sorties worden uitgevoerd?

**Het vlootverband heeft een strikt defensief mandaat. Zie tevens het antwoord op vraag 18.**

- 21 Welke gevechtshandelingen kan de Charles de Gaulle uitvoeren tijdens de stationering in de Middellandse Zee?

**Het vlootverband heeft een strikt defensief mandaat en voert alleen defensieve handelingen uit ter verdediging van het vlootverband, Cyprus en NAVO verdragsgebied.**

- 22 Is er binnen de operatie sprake van enige vorm van informatie-uitwisseling, operationele afstemming of samenwerking met Israëlische marine-eenheden, Israëlische luchtmacht of Israëlische inlichtingendiensten? Zo ja, wat is de aard en reikwijdte daarvan?

**Israël is niet betrokken bij deze inzet, er vindt geen afstemming noch samenwerking plaats. Israël heeft geen toegang tot informatie van het LCF noch van de NAVO.**

- 23 Kunt u aangeven of er op Cyprus momenteel sprake is van aanwezigheid van Israëlische defensie- of inlichtingendiensten en of Nederland daarmee in enigerlei vorm samenwerkt of informatie deelt in het kader van deze inzet?

**Het kabinet is niet bekend met de aanwezigheid van Israëlische defensie- of inlichtingendiensten op Cyprus.**

- 24 Aangezien Frankrijk een missie overweegt om de Straat van Hormuz te heropenen, welke risico's zal zo'n missie hebben voor de Carrier Strike Group bij Cyprus?

**De Franse inzet is beoogd plaats te vinden 'na het einde van de heetste fase van het conflict', dat is nu niet aan de orde en derhalve moeilijk te duiden. Wel zal duidelijk zijn dat beide missies een verschillend mandaat en een verschillende geografische afbakening hebben. Dergelijke inzet buiten het huidige mandaat vergt een heroverweging van het kabinet. Ingeval van een positief besluit zal het parlement worden geïnformeerd conform de afspraken zoals vastgelegd in het Toetsingskader.**

- 25 Vallen onder de mogelijke gevechtshandelingen van de Charles de Gaulle ook preventieve aanvallen tegen Iran of Iraanse doelwitten?

**Nee, het vlootverband heeft een defensief mandaat.**

- 26 Wat zijn uw gedachten over het begaanbaar maken van de Straat van Hormuz en wanneer wordt hierover in EU-verband doorgesproken?

**Het kabinet is zeer bezorgd over de situatie in de Straat van Hormuz, die resulteert in pieken in de olieprijs en mondiaal een negatieve economische impact heeft. Wanneer Iran zeemijnen in de Straat van Hormuz gaat plaatsen, wordt de situatie complexer om weer begaanbaar te maken. Belangrijk om in Europees verband te bespreken hoe we kunnen bijdragen aan het weer begaanbaar van deze belangrijke scheepvaartroute, zonder dat we bij het conflict betrokken raken. Dat gesprek komt nu op gang.**

- 27 Hoe past het beschermen van schepen die olie en gas richting Europa vervoeren, binnen het mandaat van het marineschip Zr. Ms. Evertsen?

**Op dit moment is dat niet aan de orde, past niet binnen het huidige mandaat.**

- 28 Welke concrete Nederlandse economische belangen in het oostelijk Middellandse Zeegebied spelen volgens u een rol bij deze inzet en kunt u uitsluiten dat bescherming van energiebelangen of handelsroutes een feitelijke drijfveer is achter deze missie?

**Met deze inzet draagt Nederland in het oostelijk Middellandse Zeegebied bij aan bondgenootschappelijke en Europese solidariteit. De grootste economische belangen rondom dit conflict liggen echter in de Golfregio, die gezien de inzet in het Oostelijk Middellandse Zee gebied geen onderdeel uitmaken van de missie.**

- 29 Kunnen onder de gevechtshandelingen van de Charles de Gaulle ook het beschermen van Amerikaanse militaire doelen vallen?

**Het vlootverband heeft een defensief mandaat om de situatie in de regio te monitoren en Cyprus en NAVO-bondgenoten bij te staan.**

- 30 Hoe wordt voorkomen dat de aanwezigheid van de CSG zelf bijdraagt aan verdere militarisering van het oostelijk Middellandse Zeegebied?

**De inzet van de Zr. Ms. Evertsen is qua duur, geografische inzet en doelstelling expliciet afgebakend om dit te voorkomen. Dit wordt bij eventueel voorstel tot wijziging van het mandaat opnieuw gewogen.**

- 31 Wat zijn op dit moment uw gedachten over hoe kan worden bijgedragen aan de-escalatie en het tegengaan van regionale instabiliteit?

3

**Nederland zet zich in voor de-escalatie waar mogelijk, samen met Europese en regionale partners. Daarin onderkent het kabinet dat de invloed van Europa beperkt is. Tegelijkertijd moet Nederland doen wat het kan en zijn onze belangen groot. En dus spreekt het kabinet met Europese en andere partnerlanden over diplomatieke kansen, hoe klein ook, en over hoe onze belangen te beschermen.**

- 32 Daar waar u in de Artikel-100 brief spreekt over zowel verdediging van Cyprus als over verdediging van “bondgenootschappelijk grondgebied”, kunt u nader specificeren welke gebieden hieronder vallen en in welke scenario’s de inzet van Zr.Ms. Evertsen zich zou kunnen uitstrekken buiten de verdediging van Cyprus?

**Primair vallen de CSG en Cyprus onder het mandaat; de verwijzing naar bondgenootschappelijk grondgebied is opgenomen om uitzonderlijke scenario’s af te dekken waarin het grondgebied van NAVO bondgenoten binnen bereik wordt aangevallen, zodat het mandaat in die gevallen ruimte biedt voor strikt defensief optreden ter bescherming van het NAVO verdragsgebied. Uiteraard is in een dergelijk geval wel vereist dat het aangevallen land ook heeft verzocht om hulp bij het uitoefenen daarvan.**

- 33 Daar waar u in de Artikel 100-brief stelt dat de inzet tijdelijk is en in beginsel tot begin april duurt, welke criteria worden er gehanteerd om te beoordelen of verlenging noodzakelijk of juist ongewenst is?

**Dat hangt af van de situatie op dat moment, daar kan nu niet op vooruit worden gelopen.**

- 34 Klopt het dat er vanaf een militaire basis in Cyprus Amerikaanse aanvallen worden uitgevoerd?

**Het kabinet is niet bekend met bilaterale afspraken tussen Cyprus en de Verenigde Staten over het gebruik van militaire bases op Cyprus.**

- 35 Hoe draagt deze inzet concreet bij aan de veiligheid van Nederlanders in de regio?

**De focus van het kabinet is meervoudig. Het zet zich onder meer in op de-escalatie van de situatie en kijkt daarnaast doorlopend naar manieren om gestrande Nederlandse reizigers naar Nederland terug te brengen, met civiele en ook militaire toestellen van Defensie. Met de Nederlandse bijdrage van het fregat tonen we daarnaast bondgenootschappelijke en Europese solidariteit. Ook dat is in het belang van Nederland en Nederlanders.**

- 36 Waarom wordt deze inzet geschaard onder hoofdtak 2 (bescherming van de internationale rechtsorde) in plaats van hoofdtak 1 (bescherming van het eigen en bondgenootschappelijk grondgebied), terwijl de inzet expliciet het beschermen van bondgenootschappelijk grondgebied als doel heeft?

**Omdat de primaire doelstelling van de inzet, zoals is toegelicht in de Kamerbrief van 9 maart 2026, is om een bijdrage te leveren aan het**

verdedigen van de CSG en daarmee ook Cyprus, tegen aanvallen van Iran of van aan Iran gelieerde gewapende groeperingen. Dat is een inzet ter bevordering en bescherming van de internationale rechtsorde en stabiliteit, en dus in het kader van hoofdtak 2. Omdat noch artikel 5 NAVO Verdrag, noch artikel 42, lid 7 van het EU Verdrag zijn ingeroepen, is geen sprake van het uitvoeren van hoofdtak 1.

- 37 Welke relatie heeft de motie-Tuinman/Stoffer (Kamerstuk 21501-02, Nr.2885), genoemd in een voetnoot in de beslisnota, met de beoogde inzet?

**Geen. In de actuele situatie is deze motie niet aan de orde.**

- 38 Klopt het dat onderdeel van de gevechtshandelingen van de Charles de Gaulle en het Nederlandse schip er dus ook op neer kunnen komen dat Amerikaanse aanvalscapaciteit op Cyprus wordt beschermd?

**Zie het antwoord op vraag 34. Het vlootverband beschermt het volledige territorium van Cyprus inclusief de op Cyprus gestationeerde militaire eenheden van andere landen.**

- 39 Hoe verhoudt het feit dat u in de Artikel 100-brief stelt dat een eigenstandige evaluatie van de inzet niet aan de orde is, zich tot eerdere afspraken met de Kamer, onder meer via het Toetsingskader 2014?

**In de kabinetsreactie (d.d. 20 mei 2020, Kamerstuk 27925 nr. 721) op de moties Bosman (d.d. 11 februari 2020, Kamerstuk 27 925, nr. 697) en Kerstens/Van Ojik (d.d. 11 februari 2020) stelt het kabinet dat ‘de kosten en inspanningen die een eindevaluatie vergt in verhouding moeten staan tot de omvang en duur van de missiebijdrage.’ Het ligt het in de rede dat voor een missiebijdrage van beperkte duur en omvang kan worden afgeweken van de gangbare procedure voor een eigenstandige evaluatie.**

- 40 Hoe verhoudt de aanvullende doelstelling ter bescherming van “bondgenoten en partners in de regio” zich tot de geweldsinstructie die zich beperkt tot de verdediging van de CSG en Cyprus?

**Als een aanval wordt uitgevoerd op een NAVO-bondgenoot zoals Turkije of Italië, dan is het allereerst aan die landen om te bepalen of zij bondgenoten willen verzoeken te assisteren bij de verdediging tegen die aanval. Dit kan door middel van een direct verzoek of, in het uiterste geval, door activatie van Art. 5 of. Nederland zal in beide gevallen klaar staan om NAVO-bondgenoten te steunen. Zonder het verzoek mag het schip op dit moment echter geen acties uitvoeren. Het recht op zelfverdediging van het schip en de strike group blijft altijd van toepassing. Het kabinetsbesluit om het schip in te zetten voor de bescherming van het verdragsgebied is daarmee vooral een belangrijk signaal richting bondgenoten.**

- 41 In hoeverre heeft Nederland een eigenstandige informatiepositie, casu quo wat zijn de afhankelijkheden van landen als Frankrijk, de Verenigde Staten en Israël?

**Het Nederlandse schip heeft een eigenstandige informatiepositie. Het fregat is in staat om superieur beeld op te bouwen. Dit informatiebeeld wordt real time gedeeld met de schepen binnen het vlootverband (allen NAVO bondgenoot).**

- 42 In hoeverre verschilt het Nederlands politieke mandaat van het Franse politieke mandaat?

**Het vlootverband heeft een strikt defensief mandaat om de situatie in de regio te monitoren en partners en bondgenoten bij te staan, waaronder Cyprus.**

**Indien het LCF zou worden verzocht om taken uit te voeren buiten het Nederlandse mandaat, dan vergt dit een nieuwe politieke weging.**

- 43 Welke informatie wordt uitgewisseld binnen het vlootverband?

**Alle tactische en operationele informatie wordt gedeeld.**

- 44 In hoeverre is de beëindiging van de inzet in de Middellandse Zee afhankelijk van besluitvorming van de Fransen over de inzet van de Charles de Gaulle? Wat is het doel van de missie van de Charles de Gaulle? Committeert Nederland zich aan deze Franse missie?

**Het Nederlandse mandaat is afgebakend in mandaat en tijd. Indien een verzoek volgt buiten het mandaat van de beoogde inzet dan vergt dit een nieuwe politieke weging. Nederland committeert zich aan de Franse inzet, in zoverre dit binnen het mandaat valt.**

- 45 Mocht de missie, de bestemming of de aard van de inzet van de Charles de Gaulle wijzigen, neemt Nederland dan een nieuw besluit over de inzet van het Luchtverdedigings- en Commandofregat (LCF)?

**Zodra dit buiten het huidige mandaat valt, ja.**

- 46 Waarom is ervoor gekozen om de missie in beginsel te beperken tot begin april, ook al is de verwachting dat het conflict langere tijd zou kunnen duren?

**De tijdspanne hangt samen met de oorspronkelijk geplande missie van Zr.Ms. Evertsen in de Baltische regio en de onvoorspelbare ontwikkelingen in de regio.**

- 47 Welke informatie kan worden uitgewisseld vanuit deelnemers binnen het vlootverband met Israël of de Verenigde Staten?

**Zie het antwoord op vraag 17, 22 55 en 56.**

- 48 Aan welke voorwaarden moet zijn voldaan voordat de inzet wordt beëindigd?

**Geen. Het mandaat kent een afgebakende periode.**

- 49 Wanneer verwacht u de Kamer te informeren over eventuele verlenging van de missie?

**Dat is nu niet aan de orde. In voorkomend geval wordt de Kamer tijdig conform het Toetsingskader 2014 geïnformeerd over de betreffende verlenging.**

- 50 Wat betekent het dat de “beperkte inzet van defensieve aard” is? Wat is het mandaat van de Nederlandse inzet? Betekent dit ook dat vanaf het LCF ter verdediging van de CSG en Cyprus offensieve doelen van Iran of aan Iran gelieerde gewapende groeperingen kunnen worden uitgeschakeld?

**Het mandaat omvat alleen de defensieve inzet voor de verdediging van het vlootverband en de verdediging van Cyprus en NAVO-verdragsgebied tegen een eventuele (onmiddellijk dreigende) gewapende aanval. Er is geen mandaat voor offensieve acties.**

- 51 Is het invoeren van Artikel 5 van het NAVO-verdrag eventueel van toepassing, mocht de vloot worden aangevallen?

**Artikel 5 van het NAVO-Verdrag bepaalt dat een gewapende aanval tegen een of meer van haar in Europa of Noord-Amerika als een aanval tegen haar**

allen zal worden beschouwd. Artikel 6 geeft daar nadere invulling aan door ander andere te bepalen dat artikel 5 mede van toepassing is op de strijdkrachten, schepen of luchtvaartuigen van een van de partijen wanneer zij zich in of boven de Middellandse Zee bevinden. Het is aan individuele bondgenoten om te bepalen of zij een beroep op artikel 5 van het NAVO-Verdrag willen doen.

- 52 Hoe ziet de procedure eruit in het geval er bijvoorbeeld door (raket)aanvallen op Turkije een Artikel 5-situatie ontstaat? Wat wordt in zo'n geval de nieuwe rol van Zr.Ms. Evertsen?

Artikel 5 van het NAVO-Verdrag stelt dat een gewapende aanval op een of meerdere bondgenoten wordt gezien als een aanval op allen. Het is afhankelijk van de aanval die plaatsvindt, de schade die het berokkent en de dreiging die ervanuit gaat en wat de schaal van de aanval is, hoe bondgenoten een gepaste reactie zullen zien. Mochten we geconfronteerd worden met een situatie waardoor een bondgenoot zich genoodzaakt voelt een beroep te doen op Artikel 5, zullen we hierover spreken met onze NAVO-bondgenoten. In geval de Noord-Atlantische Raad besluit dat sprake is van een Artikel 5 situatie hebben bondgenoten de verdragsrechtelijke verplichting direct te hulp te komen. In dergelijk geval wordt uw Kamer zo spoedig geïnformeerd. Gezien de urgentie in een dergelijke situatie is het denkbaar dat de Kamer niet voor de inzet kan worden geïnformeerd. Een bondgenoot zal niet geheel onverwachts beroep doen op artikel 5; bondgenoten consulteren elkaar voordat collectieve verdediging daadwerkelijk in werking treedt. Naar alle waarschijnlijkheid zal een beroep op artikel 5 derhalve worden voorafgegaan door oplopende spanningen en risico's, en als gevolg daarvan doorgaans artikel 4 consultaties. In een dergelijk scenario ligt ook betrokkenheid van de Kamer voor de hand.

- 53 Wat is de rol van de Kamer in een Artikel 5-situatie?

**Zie het antwoord op vraag 52.**

- 54 Wat is de nationale geweldsinstructie (gestoeld op defensieve inzet)?

**Uit veiligheidsoverwegingen worden geen mededelingen gedaan over de inhoud van de geweldsinstructie. Het LCF heeft een defensief mandaat.**

- 55 Hoe is de inzet van de CSG afgestemd met Israël?

**Niet.**

- 56 Is er contact geweest met de Verenigde Staten en/of Israël over de inzet van het LCF?

**Vanuit Nederland is geen contact gelegd met Israël over deze bijdrage. De Verenigde Staten zijn via liaison officieren op de hoogte gebracht over de voorziene bijdrage.**

- 57 Is het denkbaar dat er een vraag van de Verenigde Staten komt om het LCF ook offensief in te zetten?

**Het vlootverband heeft een strikt defensief mandaat. Omdat het verband een gelegenheidscoalitie betreft, zijn individueel deelnemende landen verantwoordelijk voor het mandaat en de taakstelling van hun betreffende eenheden. Het exacte mandaat en taakstelling van het Nederlandse fregat is vastgelegd in de artikel 100-brief. Daarbij zijn de capaciteiten van het schip niet ingericht voor offensief optreden. Mocht Nederland een verzoek krijgen tot wijziging**

- 58 Wat is de reden dat er is gekozen voor een Artikel 100-inzet, aangezien het gaat om verdediging van bondgenootschappelijk grondgebied (Artikel 97 van de Grondwet)?

**De primaire doelstelling van de inzet, zoals is toegelicht in de Kamerbrief van 9 maart 2026, is om een bijdrage te leveren aan het verdedigen van de CSG en daarmee ook Cyprus, indien daartoe aanleiding is. Dat is een inzet ter bevordering en bescherming van de internationale rechtsorde en stabiliteit, en dus in het kader van hoofdtak 2. Omdat noch artikel 5 NAVO Verdrag, noch artikel 42, lid 7 van het EU Verdrag zijn ingeroepen, is geen sprake van het uitvoeren van hoofdtak 1.**

- 59 Heeft u met Frankrijk contact gehad over de mogelijkheid van de inzet van het LCF bij het escorteren van schepen door de Straat van Hormuz?

**Er is met Frankrijk gewisseld over de zorgelijke ontwikkelingen in en rond de Straat van Hormuz. Frankrijk monitort de ontwikkelingen maar de CSG heeft op dit moment een defensief mandaat voor het opereren in de Middellandse Zee. Zie verder het antwoord op vraag 22.**

- 60 Wat vindt u van het nieuws dat president Macron een militaire escorte wil voor schepen en tankers door de straat van Hormuz?

**Het kabinet is zich zeer goed bewust van de economische impact van deze oorlog. Op dit moment is een bijdrage aan de bescherming van de koopvaardijvaart, waaronder olietankers, in en rond de Straat van Hormuz niet aan de orde. We blijven actief deelnemen aan gesprekken met EU-partners over de verkenning van opties.**

- 61 Is het LCF uitgerust om passend te reageren op asymmetrische dreigingen als drones of moet het LCF in het geval van een aanval hier met relatief dure middelen op reageren?

**Ja, het LCF heeft adequate middelen aan boord om te acteren binnen het bestaande dreigingsprofiel. Het schip kan ook reageren tegen *unmanned aircraft systems* (UAS).**

- 62 Is het uitgesloten dat deelnemers van het vlootverband informatie uitwisselen met Israël of de Verenigde Staten die deze landen offensief zouden kunnen aanwenden?

**Het vlootverband heeft een strikt defensief mandaat. Israël heeft geen toegang tot informatie van Zr.Ms Evertsen noch van de NAVO. Informatie over het luchtbeeld wordt met schepen binnen het vlootverband en de NAVO gedeeld om eventuele incidenten te voorkomen.**

- 63 Zijn er onderdelen van het konvooi die een geweldsinstructie hebben die verder strekt dan de verdediging van de CSG en het grondgebied van EU- of NAVO-bondgenoten?

**Het vlootverband heeft een strikt defensief mandaat. Omdat het verband een gelegenheidscoalitie betreft zijn individueel deelnemende landen verantwoordelijk voor het mandaat en de taakstelling van hun betreffende eenheden. Het exacte mandaat en taakstelling van het Nederlandse fregat is vastgelegd in de artikel 100-brief.**

- 64 Is het mandaat van de andere landen die deelnemen en capaciteit leveren aan de CSG ook defensief of verschilt dat per land? Zo ja, kan dat worden toegelicht, ook wat dergelijke defensieve mandaten behelsen en of bij andere landen het doen van

bijvoorbeeld preventieve aanvallen is uitgesloten?

**Zie antwoord op vraag 63.**

- 65 Hoe en wanneer wordt het parlement geïnformeerd wanneer het mandaat van een andere deelnemer aan de CSG wijzigt?

**Alleen als het raakt aan het Nederlandse mandaat zal het kabinet op basis van een nieuwe weging hierover het parlement informeren.**

- 66 Is er een scenario mogelijk waarbij binnen het defensieve mandaat van de Zr. Ms. Evertsen een offensieve actie wordt verdedigd van een ander land ,dat deelneemt aan de CSG?

**Een dergelijk scenario valt niet binnen het huidige mandaat van de Zr.Ms. Evertsen. Indien Frankrijk of een ander deelnemend land besluit om het mandaat of de taken te wijzigen, zal dit leiden tot een hernieuwde afweging door het kabinet. In voorkomend geval wordt de Kamer conform het Toetsingskader 2014 geïnformeerd over de betreffende wijziging.**

- 67 Welke scenario's zijn er uitgewerkt inzake het risico dat Nederland onderdeel wordt van de oorlog tussen de Verenigde Staten, Israël en Iran? Kan de Kamer die ontvangen?

**Aangezien dit soort scenario-analyses deels gebaseerd worden op vertrouwelijke (inlichtingen-)informatie, kunnen we die niet publiek delen. De uit de analyse volgende risico's zijn geschetst in de Kamerbrief. Hierbij benadrukt het kabinet dat het beperkte NL-mandaat (defensief), bijdraagt aan een lager risicoprofiel.**

**Risico's zijn gewogen en de overwegingen zijn meegenomen bij de afbakening van het mandaat. De volatiele situatie in de regio inclusief mogelijke risico's wordt uiteraard nauw gemonitord.**

- 68 Wat zijn de risico's van de missie met betrekking tot verdere escalatie in de regio? Kan de Kamer die risicoanalyse ontvangen, evenals de adviezen die u hierover heeft gekregen?

**Zie het antwoord op vraag 67.**

- 69 Is het Nederlandse fregat in het geplande vlootverband het enige schip dat voor luchtverdediging kan zorgen?

**Nee, de *carrier strike group* heeft meerdere mogelijkheden om in luchtverdediging te voorzien.**

- 70 Aangezien de Zr. Ms. Evertsen in het oosten van de Middellandse Zee zal worden ingezet, in welke regio of bij welke missie wordt het fregat nu dan niet ingezet en wat betekent dat voor de missie daar?

**Het schip is begin februari vertrokken voor gereedstellingsactiviteiten in het verband met de Carrier Strike Group onder leiding van de Fransen. Door samen met het vlootverband de koers te verleggen naar de Middellandse zee blijft het verband aan Europese interoperabiliteit.**

- 71 Wat zijn de Rules of Engagement voor het gebruik van (persoonlijke) offensieve wapens?

**Uit veiligheidsoverwegingen worden geen mededelingen gedaan over de inhoud van de geweldsinstructie. Het LCF heeft geen offensief mandaat.**

- 72 Mag er offensief worden ingegrepen wanneer een vaartuig wordt benaderd door onbekende vaartuigen volgens de geldende Rules of Engagement?

**Het LCF heeft een defensief mandaat. Geweld kan worden gebruikt op basis van het inherente recht op zelfverdediging bij eventuele aanvallen tegen het Luchtverdedigings- en Commandofregat en het vlootverband waarin het fregat optreedt.**

- 73 Wat gebeurt er wanneer vluchtelingenboten zich richting het schip begeven?

**Op grond van het internationaal recht van de zee moet hulp worden geboden aan schipbreukelingen en anderen in nood op zee. Daarnaast is in een dergelijke situatie contact met instanties belast met search and rescue in de betreffende zeegebieden van belang.**

- 74 Zijn er sinds de 'blue-on-blue' incidenten met Amerikaanse jachtvliegtuigen maatregelen genomen om dergelijke incidenten in de toekomst te voorkomen?

**Ja er wordt met partners in de regio gedeconflicteerd om eventuele incidenten te voorkomen.**

- 75 Zijn er afspraken met andere landen, naast de aanwezige schepen, om in een worstcasescenario extra luchtsteun te krijgen?

**De CSG heeft voldoende luchtsteun beschikbaar.**

- 76 Op welke wijze wordt er onderzoek uitgevoerd naar (mogelijke) burgerslachtoffers als gevolg van de defensieve operatie van de CSG, hoewel het risico hierop klein is?

**In het geval van vermoedens van burgerslachtoffers volgt Defensie een standaardprocedure. Wanneer een voorval plaatsvindt, kan een melding van een vermoeden van burgerslachtoffers of ernstige materiële nevenschade worden gedaan op basis van eigen informatie van Defensie, informatie van de coalitie waarin Nederland op dat moment opereert, of informatie vanuit derden (bijvoorbeeld via het 'meldpunt burgerslachtoffers').**

**Afhankelijk van de aard van de melding kan er behoefte zijn aan een kort vooronderzoek. Defensie kijkt dan in welke mate Nederlandse betrokkenheid bij het gemelde incident aannemelijk is. Over de uitkomsten van het vooronderzoek rapporteert Defensie op de website.**

**Als Nederlandse betrokkenheid aannemelijk is, kan Defensie een onderzoek starten. Wanneer Defensie een onderzoek instelt naar (een vermoeden van) burgerslachtoffers, wordt de Kamer conform de geldende afspraken binnen een week geïnformeerd. Ook over de uitkomsten van het onderzoek wordt de Kamer geïnformeerd.**

**Na iedere geweldsaanwending informeert Defensie ook de hulpofficier van de Koninklijke Marechaussee die namens het Openbaar Ministerie acteert. Het OM kan eigenstandig besluiten een onderzoek in te stellen.**